

Studiedag Thema Reeks mbo-Ad Ad-Bachelor

Woensdag 1 juni 2022

Welkom

- ▶ 10.00 - 10.05 Welkom en introductie
- ▶ 10.05 - 10.15 Voorstelronde deelnemers en korte toelichting op hun achtergrond
- ▶ 10.15 - 10.25 Inleiding met betrekking tot dit traject - stand van zaken rond bepaalde ontwikkelingen en mogelijkheden
- ▶ 10.25 - 11.05 Plenaire bespreking algemene aspecten van het traject - vragen en antwoorden

- ▶ 11.05 - 11.15 Pauze
- ▶ 11.15 - 11.50 Bespreking in groepjes van specifieke aspecten van het traject
- ▶ 11.50 - 12.20 Plenair vaststellen welke aspecten verdere uitwerking verdienen voor een format
- ▶ 12.20 - 12.30 Verdere afspraken - uitwerking - groepje instellen - sluiting

Korte toelichting mbo-4 naar de Ad

- ▶ Doel: bezien hoe dit traject valt te optimaliseren
- ▶ Out of the box denkend - vernieuwen - innoveren
- ▶ Eerst het 'wat' in grote lijnen
- ▶ En dan het 'hoe', ook later te bezien, vastleggen
- ▶ Voorstellen formuleren en publiceren
- ▶ Inbrengen na de zomervakantie in o.a. tweedaagse (oktober)
- ▶ Overleggen met vertegenwoordigers mbo, hbo en andere stakeholders

-
- ▶ Rekening houdende met allerlei andere ontwikkelingen en afspraken - en gevoeligheden
  - ▶ Denk eveneens aan zaken als:
    - voorwaardelijke doorloop van mbo-4 naar hbo
    - bindend studieadvies onder druk
    - flexstuderen al of niet
    - werken met leeruitkomsten, als er een meerwaarde is
  - ▶ Druk op (mbo-)studenten om te gaan werken:
    - meer duaal in het hbo?
    - een andere vorm van deeltijd in het hbo?

En...

- ▶ Vorming van Professional Associate Colleges
- ▶ Keuzedelen / rekenen e.d. in het mbo in examen
- ▶ Geen nadere vooropleidingseisen mbo-hbo, maar wat... als... het studiesucces...
- ▶ ROC's en private hogescholen: samenwerking

24 mei

- ▶ Belangrijkste conclusies?
- ▶ Voorstellen rond mbo-Ad?
- ▶ Plan van aanpak?

Ontwikkelingen en mogelijkheden

MBO-4 naar een Ad-opleiding

- ▶ Groeiende instroom in de Ad en minder in de Bachelor
- ▶ Meer aanbod in de regio - samenwerking met ROC's - bijzondere constructies (deeltijd)
- ▶ Meer aandacht voor de gelijkwaardigheid van Ad-Bachelor (2+2) en Bachelor (4)
- ▶ Geen aanvullende meerwaarde deel Ad op mbo-locatie
- ▶ Belang van de gemeente met een PAC qua studentenstad

- ▶ Internationaal niveau 5 en aandacht
- ▶ NLQF en niveau 5 = certificaten in het verlengde van mbo-4
- ▶ Duaal inrichten van leerwegen voor jongeren
- ▶ Rol van private aanbieders in dit traject
  - Ad van private hogeschool samen met bekostigde ROC
  - constructie
  - bekostiging en wetgeving
- ▶ Alumni-tracking nodig
  - mbo-4 en dan...
  - Ad en dan...

Bespreekpunten (1)

- ▶ Minder mbo'ers naar Bachelor:
  - beleid van hogescholen aanpassen voor instroom en vormgeving
  - keuzedelen mbo
  - koppelen beroepscomponenten mbo en hbo
  - keuzedeel doorstroom hbo - meer voor de Ad
- ▶ Willen ROC's insteken op doorstroom naar de Ad:
  - Format samenwerking ROC's en PAC's
  - Ontwikkelen van Ad-opleidingen gebaseerd op aanbod aan kwalificaties mbo
- ▶ Scenario's voor soepele leerwegen mbo-4 naar Ad en dan verder - en de rol van ROC's

-
- ▶ Kan er een eigen route komen mbo-4 naar de Ad, naast de bestaande varianten: Higher Apprenticeship Ad
    - werkende
    - aanvullend programma (SBB en branches)
    - NVAO-goedkeuring - apart
    - beroepsverenigingen inschakelen
    - regionale component
    - instroom uit BBL en ook BOL

Wat al mee te nemen... ervaringen

- ▶ Vraag: Wat zijn ontwikkelingen die gaande zijn en wijzen op hetgeen in de geschetste zaken worden aangekaart?
  - lokaal
  - regionaal
  - landelijk
- ▶ Vraag: Is er een format nodig voor de samenwerking?
  - inhoudelijk
  - financieel
  - kwaliteit
  - taakverdeling
  - verantwoordelijkheid
  - relevantie

Wetgeving en andere kaders

- ▶ Twee sectoren met een eigen wetgeving
- ▶ Ad mag deels op mbo-locatie
  - tot 50%
  - 50% of meer - zonder afstudeerfase
  - als de kwaliteit er niet onder lijdt
- ▶ Overeenkomsten ROC's en hogeschool - verantwoordelijkheid hbo
- ▶ Controle NVAO
- ▶ Iedereen uit mbo naar Ad en dan zonder enige aanvullende eisen naar het aanvullende programma (havisten moeten wel beoordeeld worden)

Moeten de kaders anders?

- ▶ Kan met mbo-4 zonder diploma alvast een Ad worden gedaan, in verwante sectoren?
- ▶ Hoe samen te werken met het regionale werkveld?
- ▶ SBB?
- ▶ Is er een landelijk platform mbo-Ad te vormen hiervoor?
- ▶ Specifieke routes voor mbo'ers in de Ad?
- ▶ Practoraten en lectoraten?
- ▶ Eisen stellen aan mbo'ers?

Bespreekpunten (2)

- ▶ Moeten we dit landelijk gaan coördineren om chaos te voorkomen?
- ▶ Zijn er landelijke formats nodig? Zo ja, waarvoor?
- ▶ Wat zijn cruciale zaken waarbij mbo en hbo kunnen samenwerken?
- ▶ Wat is op korte termijn handig om aan te pakken, en waarvoor we de politiek nodig hebben, om zaken te veranderen?
- ▶ Moeten we gaan experimenteren en zo ja, hoe en met wat?
- ▶ Kunnen ROC's partners worden in de PAC's en zo ja, hoe?

En om over na te denken...

- ▶ Hoe kunnen ROC's en PAC's samen de private markt voor certificaten op 5 gaan bedienen? Deze gebruiken voor het verder doen van een Ad?
- ▶ Is er internationaal werk aan de winkel voor ROC's op het gebied van Higher Vocational-Professional Education?
- ▶ Lidmaatschap van CHAIN5?

- ▶ Verdere samenwerking mbo-Ad en hoe dit in het vat te gieten?
- ▶ Kunnen de ROC's zich volledig gaan richten op de Ad en wat betekent dit, ook financieel (dus: 'what is in for VET')?

Middagdeel Ad-Bachelor

- ▶ 13.30 – 13.35 Welkom en introductie
- ▶ 13.35 – 13.40 Voorstelronde deelnemers en korte toelichting op hun achtergrond
- ▶ 13.40 – 14.35 Inleiding met betrekking tot dit traject – stand van zaken rond bepaalde ontwikkelingen en mogelijkheden – toelichting op afspraken die landelijk zijn gemaakt
Plenaire bespreking algemene aspecten van het traject – vragen en antwoorden

- ▶ 14.35 – 14.45 Pauze
- ▶ 14.45 – 15.30 Bespreking in groepjes van specifieke aspecten van het traject
- ▶ 15.30 – 15.50 Plenair vaststellen welke aspecten verdere uitwerking verdienen voor een format
- ▶ 15.50 – 16.00 Verdere afspraken – uitwerking – groepje instellen – sluiting

Belangrijkste doel

- ▶ Strategische aanpak rond Ad en Bachelor, met respect voor beide opleidingen en hun mogelijkheden
- ▶ Opstellen van een 'plan' voor de verdere ontwikkelingen
- ▶ Kleine werkgroep / denktank / lectoraat
- ▶ Bespreking in oktober of later in het studiejaar
- ▶ Betrekken van alle stakeholders / onafhankelijke advisering
- ▶ Wetgeving / regelingen / kaders

24 mei

- ▶ Verslag hiervan
- ▶ Wat zijn de belangrijkste actiepunten
- ▶ Verwantschap en regeling hiervoor
- ▶ Samenwerking binnen de VH - aanpak verder
- ▶ Rol Landelijk Ad-Platform
- ▶ OCW?
- ▶ Werkgevers?
- ▶ SBB?
- ▶ VH-congres...

Misverstanden of onduidelijkheden...

- ▶ Ad naar Bachelor en dan instromen in eerste jaar... en werken met vrijstellingen
- ▶ Vrijstelling van toelatingseisen bij Ad naar B...
- ▶ Nadere vooropleidingseisen daarbij (nieuwe Ratho)
- ▶ Instromen in het derde bachelorjaar verplicht stellen...
- ▶ Voorwaardelijke doorstroom Ad naar Bachelor: eigen regeling nodig en zo ja, waarom, gelet op de parallelliteit en de rechten van een Ad'er

- ▶ Behalen van het bachelorgetuigschrift of de graad Bachelor (dublin descriptoren)
- ▶ 2+2-model / zelfstandigheid van het complementair bachelorprogramma
- ▶ Aantal studiepunten ('credits') complementair bachelorprogramma (240 minimaal)
- ▶ Wie is verantwoordelijk voor een eventueel brugprogramma in kwalitatief opzicht...
- ▶ Doorstroom naar een wo-bacheloropleiding

Ontwikkelingen en mogelijkheden

- ▶ Ad is zelfstandig, maar wat betekent dit in theorie en praktijk... zoeken naar de eigen plek in het stelsel
- ▶ Groei Ad en daling Bachelor
- ▶ Scheiding tussen twee trajecten:
  - Ad en dan Bachelor en dan...
  - Bachelor en dan wo-master...
- ▶ Invoering NLQF binnen de kaders voor het hoger onderwijs
- ▶ Hogescholen en niveau 8 - en reacties TU's

- ▶ Aantrekken van vwo'ers voor overnemen wo-studies
- ▶ MBO naar Ad - en Havo naar Bachelor
  - andere insteek
  - gevolg voor complementair bachelorprogramma
  - functiehuizen en de arbeidsmarkt
- ▶ Algemeen: Er is een nationaal beleidsplan nodig voor het stelsel t.g.v. al deze plannen
- ▶ Internationalisering rond niveau 5

Wet- en regelgeving

- ▶ Veel zaken kennen geen of een slechte wettelijke definitie
- ▶ Afstudeerrichting
- ▶ Minor
- ▶ Verwantschap
- ▶ Diploma-supplement
- ▶ HBO-niveau
- ▶ Afstudeerfase
- ▶ University of Applied Sciences en de status
- ▶ Ad op een mbo-locatie
- ▶ # in de nadere vooropleidingeisen

Private instellingen

- ▶ Wat is en wordt de rol van private hogescholen?
- ▶ MBO4 → Ad → arbeidsmarkt... en dan B
- ▶ Certificaten op 5 en 6 → gebruiken voor de formele opleidingen
- ▶ Delen kunnen aanbieden
- ▶ Hoe gaan bekostigde instellingen reageren?

Nieuwe zaken

- ▶ Micro-credentials
- ▶ Flex-studeren
- ▶ Gebruiken van leeruitkomsten
- ▶ Higher Apprenticeship Ad
- ▶ Ontwikkelingen in Duitsland (4+HA+6) - Vocational University

Vragen

- ▶ *Is er sprake van een duidelijk beleid ten aanzien van de studentenstromen, landelijk en regionaal en dus ook per hogeschool? Werken hogescholen in een regio samen? Verdelen over sectoren?*
- ▶ *Is het noodzakelijk om rond het traject Ad-Bachelor een format op te stellen waarin de verantwoordelijkheden voor de beide partijen verder worden uitgewerkt? Dat betekent het bezien wat er moet gebeuren voor de kortere termijn (Ad'ers die gaan doorstromen) en de langere termijn (nieuwe studenten, na werken verder gaan, enz.). Moet dan ook meespelen hoe de NVAO kijkt naar het traject, op basis van de geldende criteria?*

- ▶ *Is het logisch, gezien de huidige stand van zaken rond dit traject, dat er een landelijk format komt met betrekking tot het vaststellen van een definitie voor 'verwantschap' en vervolgens met elkaar af te spreken dat Ad'ers die op basis daarvan een 'verwant traject' beogen, een leerweg van vier jaren kunnen volgen?*
- ▶ *Is er een eigen regeling mogelijk voor PAC's en zo ja, wat betekent dit voor het traject Ad-Bachelor?*
- ▶ *Na de Ad gaan werken en hoe lang gelden dan de toezeggingen voor de doorstroom? Of is het altijd 'zij-instroom'?*

- ▶ *Er zullen voltijdse Ad'ers zijn die graag naar een deeltijds aanvullend programma willen doorstromen. Is daarvoor een format te bedenken – en dan ook in het algemeen voor een overstap naar een andere variant?*
- ▶ *Er zullen Ad'ers zijn die op een paar zaken na de opleiding nog niet hebben afgerond. Zij zouden alvast kunnen beginnen aan het aanvullend programma. De vraag is of daarvoor, op basis van de ervaringen die met de voorlopige toelating zijn opgedaan, een format is te ontwikkelen, met afspraken rond de randvoorwaarden?*

En dan ook nog...

- ▶ *In de komende jaren zullen er nieuwe opleidingen worden ontwikkeld. Betekent dit dat er dan Ad- en bachelor-opleidingen in gezamenlijk overleg kunnen worden bedacht?*
- ▶ *Er wordt veel aandacht besteed aan de communicatie in de richting van a.s. studenten, ouders en dekanen. Maar eigenlijk zijn dan de Ad- en bacheloropleidingen elkaars concurrent. Is het nodig om afspraken te maken over het communiceren van het traject Ad-Bachelor, op basis van allerlei voordelen?*

- ▶ *De aanmeldingsprocedure is zo dat het niet gaat om iemand die zich voor de eerste keer bij een hbo-opleiding inschrijft. Dat betekent dat de datum van 1 mei niet heilig is en de daarbij behorende procedures niet worden toegepast. Maar het is wel handig om als ontvangende bacheloropleiding te weten hoeveel Ad'ers men kan verwachten. Hoe is dit aan te pakken?*

Hoe nu verder...

- ▶ Suggesties...
- ▶ Andere projecten...
- ▶ Wie...
- ▶ Wat...